

Alle og meest for Dvinder, vilde være skadelig for Dvinden, saa at man i mange Tilfælde hellere maatte foretrække Dvinder, som ikke havde underkafstet sig Examen, istedetfor Dvinder, som havde bestaaet Examen og bestaaet med Glands. Saafremt man ved Vedtagelsen af vort Vædringsforslag kunde sikke sig, at der slet intet Hensyn blev taget til denne Examen, naar ellers Forholdene vare lige, vilde jeg paa det Bedste anbefale Forslaget, men jeg er selv i nogen Tvivl om, hvorvidt man derved vil kunne sikke sig dette, og det saameget besto mere, hvis det af den ærede Minister under Nr. 4 stillede Vædringsforslag, hvorefter „Skolebestyrelse“ foreslaaes rettet til „Skoledirection“, skulde blive vedtaget. Da jeg forøvrigt forholder mig temmelig kjellig ligeoverfor Lovforslaget, skal jeg ikke inblade mig paa stærke Angreb paa de andre Vædringsforslag; kun skal jeg med Hensyn til det af den ærede Minister under Nr. 5 stillede Forslag bemærke, at saafremt jeg skulde kunne gaae ind derpaa, vilde det blot være under den Forudsætning, at der ved samme menes, at Lærerinder først skulde kunne opnaae fast Ansættelse, naar de have fyldt det 24de Aar, saa at Lærerinder altsaa før den Alder godt skulde kunne ansættes, men først derefter kunne faae fast Ansættelse. Det er ikke saaledes, som af den ærede sidste Taler anført, aldeles ligegyldigt, om de faae fast Ansættelse eller ikke, naar Pensionsberettigelsen bortfalder; thi for det Første oplyste han selv, at kun de fast ansatte Lærere have Andeel i Skolepengene, og for det Andet staaer i Communen Skolebestyrelsen ganske anderledes fri ligeoverfor Lærerinder, som ikke have opnaaet fast Ansættelse, men kun ere ansatte paa Prøve og da langt lettere vilde kunne fjernes, end naar de have fast Ansættelse, da de jo saa kun kunne fjernes paa Grund af ligefremme Forfeelser.

Berg: Jeg har stillet et Par Underædringsforslag til Udvalgets Forslag. § 1 har jeg ønsket ændret i to Punkter. For det Første ønsker jeg, at Skolecommissionen, som i Udvalgets Forslag stilles i Spidsen, heelt udgaaer, saa at det kun bliver Communalbestyrelsen, som „ønsker“ Lærerinder ansatte istedetfor

Lærere. Det kunde synes at være en meget uskyldig Vædring, men der ligger dog for mig et Princip deri. Jeg finder Skolecommissionens nuværende Stilling i en Kjøbstad meget uheldig; den bortleber formeget baade Communalbestyrelsens egne Dine og Følelsen af dens eget Ansvar fra denne Sag; det er, ligesom om selve Befolkningen ikke igjennem sine directe valgte Repræsentanter, men først paa tredje Haand, har Noget med Skolens Bestyrelse at gjøre, og dette medfører, at den slødes for et af Communens vigtigste Anliggender, og selv om den til en Tid er oppe og vil have Forandringer — og man trænger uaegtelig til meget store Forandringer i Kjøbstæderne —, saa kan den dog ikke ved sin Deeltagelse i Valget af Communalbestyrelsen komme denne Sag tillids, thi Skolecommissionen bestaaer for en stor Deel af kongelige Embedsmænd samt af andre stabile Medlemmer, som have faaet et Slags Trespøst ved at være Medlemmer af Commissionen, og som man af Vane og Høflighedshensyn gjerne vælger igjen. Dette Mellemled gjør, som sagt, Forstyrrelse i den raske og helbige Udvikling af dette Forhold og forhindrer, at Befolkningen selv, igjennem valgte Mænd, baade skal bestyre og bære Ansvaret for samtlige Communens Anliggender. Dette er i Korthed den ene af mine Grunde for, at jeg har stillet Vædringsforslaget, hvorefter Communalbestyrelsen, naar den ønsker Lærerinder ansatte, ikke skal forulempes af Modstand fra andre communale Autoriteters Side; det er alligevel en Selvfølge, at der vil blive forhandlet med Commissionen, saalænge den efter den nu bestaaende Lovgivning har en selvstændig Stilling. Jeg vil imidlertid haabe, at det ikke skal vare ret længe, inden vi ved Behandlingen af den nye Communallov faae bortryddet Skolecommissionerne som staaende i en selvstændig Stilling, idet man, selv om Sognepræstens Stilling til Skolevæsenet væsentligst bliver usørandret, dog kan i Kjøbstæderne lige som nu paa Landet lade ham tiltræde Communalbestyrelsen, hvad Skolevæsenet angaaer, og at forresten de øvrige Medlemmer, der særskilt skulde passe denne Sag, vælges af Communalbestyrelsen og udaf dens egen Midte. Jeg vil derfor bede de Herrer af Thinget, som ere